

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Vejledning til Fransk fort- sættersprog B, stx

Juni 2024

Vejledning til Fransk fortsættersprog B, stx
Juni 2024

2024

ISBN nr. [xxx xxx xxx] (web udgave)

Design: Center for Kommunikation og Presse

Denne publikation kan ikke bestilles.

Der henvises til webudgaven.

Publikationen kan hentes på:

www.uvm.dk

Børne- og Undervisningsministeriet

Departementet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K

Indhold

Indledning.....	4
1 Identitet og formål	5
1.1 Identitet.....	5
1.2 Formål.....	6
2 Faglige mål og fagligt indhold	8
2.1 Faglige mål	8
2.2 Kernestof	9
2.3 Supplerende stof.....	10
2.4 Omfang	10
2.5 Undervisningsbeskrivelsen.....	11
3 Tilrettelæggelse	12
3.1 Didaktiske principper.....	12
3.2 Arbejdsformer	14
3.2.1 Det skriftlige arbejde	16
3.3 It.....	17
3.4 Samspil med andre fag.....	17
3.4.1 Grundforløbet.....	18
3.4.2 Studieretningsforløbet.....	18
3.4.3 Studieretningsprojektet.....	19
4 Evaluering.....	20
4.1 Løbende evaluering	20
4.2 Prøveformer	20
4.2.1 Mundtlig prøve	20
4.3 Bedømmelseskriterier.....	23
4.3.1 Oversigt over karakterskalaen	23
4.3.2 Eksempel på karakterbeskrivelse for den mundtlige prøve.....	24

Indledning

Vejledningen præciserer, kommenterer, uddyber og giver anbefalinger vedrørende udvalgte dele af læreplanens tekst, men den indfører ikke nye bindende krav.

Citater fra læreplanen er anført i citationstegn. Udvalgte begreber er udfoldet i tekstbokse.

Følgende ændringer er foretaget i vejledningen i juni 2023:

- Formulering om anvendelsen af digitale hjælpemidler, herunder AI, er tilføjet. Jf. § 3.2

Der henvises generelt til supplerende inspirationsmateriale og artikler på [EMU.dk](https://www.emu.dk).

1 Identitet og formål

1.1 Identitet

“Fransk er et videns- og kundskabsfag, et færdighedsfag og et kulturfag, der har fokus på tilegnelse af interkulturel kommunikativ kompetence. Disse sider af faget er ligeværdige, betinger gensidigt hinanden og sikrer faglig dybde. Fagets centrale arbejdsområde er det franske sprog, dels som alment kommunikationsmiddel i europæiske og globale sammenhænge, dels som erkendelsesmiddel og som genvej til forståelse af andre sprog og kulturer. Fagets arbejdsområde er sprog, kultur, historie og samfundsforhold i Frankrig og andre fransksprogede områder.”

Fransk er et videns- og kundskabsfag. Eleverne skal tilegne sig viden om forhold i Frankrig og andre fransktalende områder. Denne viden omfatter kulturelle, historiske, samfundsmæssige og geografiske aspekter.

Fransk er et færdighedsfag. Eleverne skal lære at føre en samtale om både kendte og almene emner, analysere tekster og opnå konkrete færdigheder i at formidle viden på fransk. Fransk er også et kulturfag. Eleverne skal arbejde med fransk som det kulturbærende sprog i forhold til fransktalende områder og dermed opleve sammenhængen mellem et lands kultur og dets sprog. Samtidig skal eleverne opleve fransk som en del af deres egen kulturelle bagage, som de kan anvende i deres møde med andre kulturer.

Kommunikativ kompetence er et sprogpædagogisk mål, der har stor indflydelse på moderne sprogundervisning. Man har kommunikativ kompetence, når man er i stand til at gennemføre en vellykket kommunikation i situationer, hvor man ønsker og har behov for at kommunikere. Kommunikativ kompetence rummer såvel de receptive sprogfærdigheder (lytte/forstå og læse) som de produktive sprogfærdigheder (tale og skrive). De vigtigste komponenter i kommunikativ kompetence er lingvistisk kompetence (sprogets formregler), sociopragmatisk kompetence (ytringer tilpasses situation og kontekst), diskursiv kompetence (indholdsmæssig sammenhæng) og strategisk kompetence (færdigheden i at kunne kommunikativt formidle et budskab). Derudover er der fokus på interkulturel kommunikativ kompetence, dvs. eleverne skal mestre sociokulturelle og interkulturelle aspekter af et givent sprog.

Elevernes globale dannelse og globale kompetencer styrkes gennem arbejdet med det franske sprog og kulturforståelse i undervisningen, hvilket gør eleverne i stand til at anvende sproget og giver dem indsigt i globale problemstillinger.

Den Fælles Europæiske Referenceramme for sprog

Den Fælles Europæiske Referenceramme for sprog er en dansk oversættelse af Europarådets publikation The Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) fra 2001. Publikationen er grundlag for udarbejdelsen af retningslinjer for undervisningsplaner, læreplaner, prøver og lærebøger inden for sprogundervisning på tværs af de europæiske lande. Referencerammen beskriver, hvad sprogbrugere skal kunne for at blive i stand til at kommunikere effektivt på et fremmed- eller andetsprog. Referencerammen beskriver desuden seks sprogfærdighedsniveauer (A1 – C2), hvilket gør det muligt at evaluere på hvert læringstrin.

En dygtig elev, der har afsluttet fransk fortsættersprog B, placeres på B1, der beskrives således:

- Kan forstå hovedpunkterne i en klar normal fremstilling om velkendte emner, man regelmæssigt støder på i forbindelse med arbejde, skole, fritidsaktiviteter osv.
- Kan klare de fleste af de situationer, som normalt opstår under rejser i områder, hvor sproget tales.
- Kan producere en ukompliceret, sammenhængende tekst om dagligdags emner og emner af personlig interesse.
- Kan beskrive oplevelser og begivenheder, drømme, håb og ambitioner samt kort begrunde og forklare holdninger og planer.

Det kan du læse om på [Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: Læring ... \(yumpu.com\)](http://Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog: Læring ... (yumpu.com))

1.2 Formål

“Faget fransk bidrager til, at eleverne udvikler deres evne til at kommunikere på fransk. Studiet af fransksproget litteratur og kultur giver viden om og indsigt i fransksprogede samfund og kulturer samt forståelse for en globaliseret og digitaliseret verden. Faget udvikler elevernes forståelse for den franske kulturs placering i de europæiske hovedstrømninger samt elevernes sans for den æstetiske dimension i fagets udtryksformer.”

“Undervisningen i fagets forskellige discipliner udvikler elevernes sproglige og kulturelle viden samt demokratiske bevidsthed og bidrager dermed både til studie- og karrierekompetence og til elevernes almene dannelse. Gennem arbejdet med sproget opnår eleverne viden, kundskaber og færdigheder i relation til kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold i de fransksprogede områder.”

“Endelig sætter franskfaget eleverne i stand til at reflektere over egen kultur i mødet med fransksprogede kulturer.”

Læreplanen for fransk tager udgangspunkt i de fire kompetencer fra rapporten “Fremtidens sprogfag” (Uddannelsesstyrelsen 2003):

Sprogfag som vindue mod verden: Eleverne skal kunne bruge fransk som adgangsvej til at forstå, hvad der sker i fransksprogede samfund og kulturer. Med andre ord skal eleverne opbygge en global orienteringsevne.

Kommunikation med elevrelevante målgrupper: Eleverne skal kunne kommunikere med elevrelevante målgrupper, dvs. det er elevernes kommunikationsbehov, der er udgangspunktet. Målgruppen er ikke kun den, som eleverne i deres øjeblikkelige situation oplever behov for at rette sig imod.

Æstetisk forståelse og respons: Fransksprogede tekster er således både et redskab og noget der skal opleves. Det betyder, at franskfaget bør appellere til og fremelske litteratur-, kunst- og kulturoplevelser

samt forståelse af og reaktion på disse.

Interkulturel transmission: Den interkulturelle kompetence er i fokus, fordi globaliseringen har øget bevidstheden om betydningen af at kunne aflæse og formulere budskaber i forskellige kulturelle situationer. Denne kompetence skal afspejle en moderne bevidsthed om evnen til at håndtere kulturelle forskelle, men bør også knytte an til klassiske håndfaste færdigheder.

Karrierekompetencer

Karrierelæringen skal forankres i den daglige undervisning i faget. Elevernes viden om og erfaring med faget, uddannelse og job, men også eleverne selv, deres egne handlinger, beslutninger og muligheder skal stimuleres gennem forskellige aktiviteter. Det kunne være praktikophold, samarbejde med virksomheder og institutioner, brobygning, besøg på videregående uddannelsesinstitutioner, besøg af erhvervsfolk med franskfaglige kompetencer, men også konkrete øvelser i klassen, der har som mål at identificere egne styrker og interesser. Aktiviteterne i sig selv giver faktisk viden, men skal ledsages af en refleksionsproces for at lede til karrierelæring.

Karrierelæringen synes at rumme et dobbelt motivationspotentiale, fordi eleverne på den ene side bliver mere interesserede i faget gennem karrierelæringsaktiviteterne, der knytter an til praktiske og virkelighedsnære problemstillinger. På den anden side virker karrierelæring motiverende og kvalificerende på elevernes fremtidsforestillinger, idet eleverne får mulighed for at afprøve sig selv i sammenhænge, der rækker ud over skolen.

Det forekommer derfor essentielt at pege på værdien i at mestre et sprog og have et indgående kulturelt kendskab til Frankrig og fransktalende lande. Sprog er nøglen til verden.

[Læs mere om dette på aau.dk \(pdf\)](#)

Der henvises til supplerende materiale om karrierekompetencer på EMU, FIP-materiale 2021.

2 Faglige mål og fagligt indhold

2.1 Faglige mål

“Eleverne skal kunne forstå hovedindholdet, når der tales fransk om kendte såvel som almene emner, formidlet gennem forskellige medier.”

Hermed menes, at eleverne skal vænnes til at forstå hovedtræk uden at fokusere på detaljen. Med kendte emner forstås de emner, der er behandlet i emnelæsningen i undervisningen. Almene emner er emner, som eleverne kan få brug for i en almindelig samtale, dvs. personrelaterede emner eller nære samfunds- og kulturelrelaterede emner.

- “Eleverne skal kunne læse og forstå ubearbejdede fransksprogede fiktive og ikke-fiktive tekster.”

Det er et fagligt mål, at eleverne skal kunne læse og forstå ubearbejdede fransksprogede tekster, både fiktive og ikke-fiktive tekster. Imidlertid kan der i et emne forekomme enkelte bearbejdede tekster, dog ikke fra begynder-systemer.

Ubearbejdede tekster er:

- Tekster og tekstuddrag, som er forsynet med forfatter og/eller kildeangivelse
- Tekster forfattet med henblik på undervisning, som ikke adskiller sig fra autentisk fransk
- Letlæsningstekster af en sværhedsgrad, der omfatter mindst 2500 ord
- Oversættelser til fransk fra minoritetssprog inden for de fransktalende områder
- Eventyr, sagn og legender af fælleseuropæisk oprindelse skrevet på fransk

Tekster af ovennævnte typer, som er forsynet med gloser, anses ligeledes for at være ubearbejdede. For at sikre den faglige progression og for at nå de faglige mål for tekstlæsning er det nødvendigt at tilrettelægge emnelæsningen således, at eleverne hurtigt vænnes til at læse ubearbejdede tekster.

- “Eleverne skal kunne deltage i samtale og diskussion på et klart og nogenlunde flydende fransk om kendte såvel som almene emner, herunder beskrive oplevelser og begivenheder samt begrunde og forklare holdninger.”

Eleverne skal kunne indgå i samtale og diskussion om kendte emner og om almene emner på et fransk, der er forståeligt og uden alt for mange pauser, jf. CEFR. Eleverne skal beherske det relevante ordforråd og den relevante grammatik, dog således at det er vigtigere, at eleverne udtrykker sig klart og nogenlunde flydende, end at alle detaljer er korrekte.

- “Eleverne skal kunne præsentere og redegøre for kendte problemstillinger på et klart og nogenlunde flydende fransk.”

Det er vigtigt, at eleverne bliver i stand til selvstændigt at fremlægge kendte problemstillinger. Det betyder, at eleven skal kunne fremlægge problemstillingen i et nogenlunde flydende sprog, uden at alle detaljer nødvendigvis er korrekte, men med brug af relevante forbindere.

- “Eleverne skal kunne udtrykke sig skriftligt på et ukompliceret og sammenhængende fransk.”

Eleverne skal kunne skrive enkle tekster, dvs. de må gerne udtrykke sig ved hjælp af mange hovedsætninger. Endvidere skal eleverne kunne skrive i forskellige genrer.

- “Eleverne skal kunne analysere og fortolke fransksprogede tekster inden for forskellige genrer samt sætte den enkelte tekst ind i kulturelle, interkulturelle, historiske og samfundsmæssige sammenhænge.”

Den enkelte tekst indsættes i den eller evt. de relevante sammenhænge og ikke nødvendigvis i alle ovennævnte fire på én gang.

- “Eleverne skal kunne perspektivere den erhvervede viden om franske og frankofone kultur- og samfundsforhold til andre kultur- og samfundsforhold.”

Eleverne skal kunne perspektivere til danske forhold såvel som til andre relevante landes forhold. Hvilke lande, der er relevante i denne sammenhæng, afhænger af flere faktorer, herunder bl.a. emnet, studieretningsfag, valgfag og elevgruppen.

- "Eleverne skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag."

Eleverne skal kunne behandle problemstillinger i samspil med andre fag. Hvilke problemstillinger, der er relevante i denne sammenhæng, afhænger af flere faktorer, herunder bl.a. emnet, fagene og elevgruppen.

"Eleverne skal kunne demonstrere viden om fagets identitet og metoder."

I sprogfagene står tekstlæsningen på fremmedsproget centralt. Som nævnt i afsnit 1.1 har sprogfag tre søjler, som hele tiden er i spil, og som er gensidigt afhængige af hinanden: sprogfag er videns- og kundskabsfag, færdighedsfag og kulturfag. Dette skal gøres eksplicit for eleverne. På grund af de mange større og mindre delelementer i undervisningen kan eleverne let risikere at miste helhedsforståelsen af sprogfagene, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt at stoppe op en gang i mellem og klargøre, hvad der er undervisningens fokus lige nu, og hvordan det hænger sammen med fagets identitet og metode. Det er således afgørende, at eleverne er bevidste om, at sprogfag fx ikke "kun" er grammatik og udtryksfærdighed, men at indholdssiden og kultursiden i virkeligheden er det, det hele drejer sig om, og at netop indholds- og kulturdimensionen indgår i et snævert afhængighedsforhold med selve sproget – sprog uden indhold er uinteressant. Som et humanistisk fag er fagets genstandsfelt først og fremmest mennesket som kulturskabende og kulturskabt væsen, og mennesket som subjekt, idet mennesket mener noget, vil noget og føler noget, som udtrykkes via menneskeskabte produkter. Overordnet set er hermeneutikken den paraply, der samler det, vi gør i sprogfagene: Vi fortolker meningsfulde udsagn, idet det mennesket mener, føler og vil, udtrykkes i produkter, i tegn, som skal forstås, dvs. analyseres og fortolkes.

- "Eleverne skal kunne benytte viden om, hvordan man lærer fremmedsprog i det daglige arbejde."

For at give eleverne viden om, hvordan de mest effektivt lærer fremmedsprog, skal de trænes i forskellige sprogtilgængelsesstrategier som:

- hukommelsesstrategier, der fungerer som mentale link, så informationen lagres og lettere kan kaldes frem igen, fx ordforrådstræning
- kognitive strategier, der fungerer som en hjælp til at opfatte, analysere og praktisere sproget og dermed til at forme og revidere elevernes sproglige udvikling, fx læsestrategier, lyttestrategier, analysestrategier og samtalestrategier
- kompensationsstrategier, der fungerer som en hjælp til at overvinde begrænsninger i kommunikationen i form af mangelfuld grammatik og manglende ordforråd, fx anvendelse af gambitter, tøvemekanismer og strategiske omskrivninger.

2.2 Kernestof

"Gennem kernestoffet skal eleverne opnå faglig fordybelse, viden og kundskaber.

Kernestoffet er:

- "de grundlæggende principper for sprogets opbygning og anvendelse, både vedrørende samtalers og teksters struktur og vedrørende den relevante syntaks og morfologi."

Eksplicit grammatisk viden om sproget er underordnet anvendelsen af sproget, og centralt står de grundlæggende principper inden for såvel morfologi som syntaks. Den grammatik, der inddrages, skal være relevant for den konkrete anvendelse af sproget. Der arbejdes især i begyndelsen af forløbet med tekststruktur og samtaleopbygning, sådan at eleverne får redskaber til at overskue tekster og dialoger og gætte betydninger uden nødvendigvis at forstå detaljerne og især uden nødvendigvis at kende til samtlige regler for bøjning, orddannelse eller ordstilling. Senere i forløbet inddrages i det omfang, det er relevant, morfologiske, syntaktiske og pragmatiske regler med fokus på funktion i sproget snarere end på formel systematik og eksplicit grammatisk viden.

- "et alment ordforråd og idiomatik til brug for mundtlig og skriftlig kommunikation med særligt fokus på de studerede emner."

Eleverne skal beherske et ordforråd og en idiomatik, der sætter dem i stand til at tale og skrive om almenne og kendte emner.

- "de grundlæggende elementer i fransk udtale og intonation, receptivt såvel som produktivt."

Der trænes udtale med særlig vægt på de lyde, der traditionelt volder danskere problemer, fx nasalvokaler og stemte konsonanter. Der er imidlertid ikke tale om en systematisk gennemgang af udtaleregler. Træningen foregår ved lytteøvelser og gentagelser, med begrænset inddragelse af ortoepiske regler, så fokus kan ligge på lydsiden og ikke på forholdet mellem skriftbillede og lyd.

- "mundtlige og skriftlige fiktive og ikke-fiktive tekster fra det 20. og det 21. århundrede fra Frankrig og andre frankofone områder."

Der er tale om et udvidet tekstbegreb, hvorved alle talte såvel som skrevne tekster og artefakter kan inddrages (fx litteratur, reklamer, billeder, film, taler, musik, symboler).

- "historiske, kulturelle og interkulturelle forhold, der har relevans for de studerede emner."

Hvor det er relevant, sættes de studerede emner ind i en bredere fransk og evt. international kontekst.

Det vil her være oplagt at trække på elevernes viden fra andre fag eller indgå i et tværfagligt samarbejde med andre fag om et konkret emne, jf. afsnit 3.1 om interkulturel kommunikativ kompetence.

- "aktuelle forhold i fransksprogede områder med hovedvægt på Frankrig."

Aktuelle forhold belyses gennem fransksprogede tekster, men tekster på andre sprog, fx dansk og engelsk, kan indgå.

- "centrale samfundsmæssige forhold i Frankrig samt i et eller flere andre frankofone områder."

Eleverne gives et bredt indblik i væsentlige sider af Frankrigs og frankofone områders samfundsforhold, således at man i forbindelse med de læste emner inddrager viden om det politiske liv, kulturpolitiske forhold, skole- og uddannelsesforhold og lignende.

- "fagets centrale hjælpemidler, herunder hensigtsmæssig anvendelse af digitale hjælpemidler."

Fagets centrale hjælpemidler er ordbøger, fransk grammatik, verbetøjere så som ikke interaktive skemaer og oversigter over verbaltider og verbaltøjninger samt interaktive verbetøjere.

samt tekstbehandlingsprogrammernes stavetkontrol.

2.3 Supplerende stof

"Eleverne vil ikke kunne opfylde de faglige mål alene ved hjælp af kernestoffet. Det supplerende stof består af forskellige kulturelle, litterære, historiske og samfundsmæssige udtryk, som har udgangspunkt i den frankofone verden, og er ikke nødvendigvis en del af emnelæsningen. Det skal uddybe og perspektivere kernestoffet samt udvide den faglige horisont, så eleverne opfylder de faglige mål. Det supplerende stof bidrager endvidere til at styrke samspillet med andre fag."

Ud over kernestoffet skal der inddrages supplerende stof, som kan vælges frit, når blot det er med til at opfylde de faglige mål. Det kan fx være:

- Tekster fra før det 20. århundrede
- Billeder, film, videoklip, teater og musik
- Dansksproget materiale til belysning af kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold
- Uddybende baggrundsstof om de læste emner på dansk eller andre fremmedsprog, også i samarbejde med andre fag
- Særlige sproglige forhold: stil, dialekter, sociolekter, non-verbal kommunikation

Desuden vil kernestoffet kunne uddybes og perspektiveres via samspil med andre fag, jf. afsnit 3.4.

2.4 Omfang

"Det forventede omfang af fagligt stof er normalt svarende til 200-300 sider."

Angivelsen af omfang har til formål at give et overblik over, hvor meget man har arbejdet med de forskellige emner i undervisningen. Der er ikke tale om normalsidebegrebet, som alene anvendes i beskrivelsen af det ukendte tekstmateriale til mundtlige prøver (se afsnit 4.2), men om en mere fleksibel opfattelse af det faglige indhold, eleverne beskæftiger sig med i undervisningen.

Omfangsangivelsen har to overordnede formål. Den giver censor et godt overblik over undervisningens fokus og emnernes prioritering i undervisningsbeskrivelsen og fungerer desuden som rettesnor for,

hvor meget man normalt vil skulle lade elever læse pr. undervisningslektion. Med fagets forhåndstildelte undervisningstid svarer en 60 minutters lektion normalt til ca. én side.

Det handler altså ikke om tekstens længde, men om hvor meget tid, man har brugt på at arbejde med den i undervisningen.

Omfang kan således udregnes i praksis, enten ved at

- udregne eller finde antal lektioner/moduler på alle år
- se på fx *Lectio*, hvor mange lektioner/moduler forløbene strækker sig over
- herefter beregnes forløbets procentvise volumen ift. det samlede antal lektioner/moduler
- denne procentsats skrives enten i forløbsbeskrivelsen/undervisningsbeskrivelsen eller i parentes ved overskriften for forløbet (ved *Lectio* skole).

Eller ved at

1 side svarer cirka til 60 minutters undervisning.

2.5 Undervisningsbeskrivelsen

Undervisningsbeskrivelsen dokumenterer, at undervisningen har været tilrettelagt i overensstemmelse med læreplanen. Undervisningsbeskrivelsens hovedformål er at sikre, at eleverne har den nødvendige information vedr. eksamen, og at censor kan forberede sig til at varetage sit hverv som censor. Med henblik herpå udfyldes en undervisningsbeskrivelse, hvis hovedformål er at beskrive de temaer, som det samlede undervisningsforløb har været organiseret i. Der er ikke centralt fastlagte formkrav til undervisningsbeskrivelser. Det er således muligt at anvende de forskellige studieadministrative systemer til at udfærdige undervisningsbeskrivelser, eller der kan anvendes lokalt udformede skabeloner. Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har udarbejdet en vejledende [skabelon](#), som evt. kan anvendes.

En undervisningsbeskrivelse skal indeholde:

1. En samlet oversigt over de gennemgåede forløb i faget.
2. Et kort resumé af forløbets indhold og fokus, herunder hvilke centrale problemstillinger, der har været arbejdet med.
3. Angivelse af, hvilke faglige mål og hvilket kernestof i henhold til læreplanen der har været centrale i forløbet.
4. Det gennemgåede materiale fordelt på kernestof og supplerende stof, herunder omfang.
5. Undervisningens tilrettelæggelse i henhold til læreplanens krav om arbejdsformer.

Det er vigtigt, at det indholdsmæssige og tematiske fokus for hvert forløb beskrives fyldestgørende, herunder perspektiveringens temaer. Emnets titel og anvendte tekster kan ikke gøre det ud for en sådan beskrivelse. Beskrivelsen kan med fordel være kort, men skal kunne sætte en udenforstående ind i det overordnede indholdsmæssige og tematiske fokus i de enkelte forløb.

Vejledningen til undervisningsbeskrivelser kan findes [her: Skabelon til undervisningsbeskrivelser | Børne- og Undervisningsministeriet \(uvm.dk\)](#)

3 Tilrettelæggelse

3.1 Didaktiske principper

“Fagets discipliner skal opleves som en helhed, der i overensstemmelse med de faglige mål primært fokuserer på anvendelsesaspektet.”

Alle sproglige delkompetencer, som de beskrives i læreplanen, skal således indgå i arbejdet med emnerne på en sådan måde, at de støtter den skriftlige og den mundtlige kommunikation.

“Centralt i undervisningen står elevernes mulighed for egen sprogproduktion og udfoldelse i forhold til de faglige mål. Sammenhængende sprogbrug prioriteres højere end sproglig præcision.”

Det er altafgørende for elevernes evne til at udfolde sig og kommunikere på fransk, at de undervejs i hele læringsprocessen opmuntres til aktivt at danne og afprøve egne hypoteser om sprogets opbygning. Det er således vigtigt i planlægningen af undervisningen at tage højde for, at eleverne skal have mulighed for at formulere sig selvstændigt på fransk. Dette kræver både varierede arbejdsformer, jf. næste afsnit, og hyppig anvendelse af kommunikativt orienterede opgaver, og det forudsætter, at læreren i sine rettelser skelner mellem væsentlige og ikke væsentlige fejl.

“Lytte-, læse- og kommunikationsstrategier skal give eleverne redskaber til at kunne igangsætte og opretholde kommunikation.”

Eleverne skal trænes i forskellige sproglæringsstrategier og herunder i forskellige mundtlige og skriftlige udtryksformer.

I forbindelse med træning af mundtlig kommunikation arbejdes der med:

1. Samtale, hvor eleverne erhverver sig viden om og forståelse af samtals grundlæggende struktur og enkle teknikker til at indlede samtalen, beholde ordet, give ordet videre, skifte emne, give feedback, konkludere samt afslutte.
2. Præsentation af forberedt emne/billede trænes ved hjælp af retoriske teknikker og bevidsthed om fremstillingens enkeltelementer: indledning, kerne, argumentation, diskussion, konklusion og perspektivering.

I forbindelse med træning af skriftlig kommunikation arbejdes der med forskellige skriftlige discipliner, gående fra det enkle til det mere komplicerede: beskrivelser af dagligdags forhold, kreativ skrivning, redegørelser, samt analyse og fortolkning. Desuden kan der arbejdes med skriftlig oversættelse fra dansk til fransk, hvor der i højere grad fokuseres på den sproglige præcision.

Der arbejdes både procesorienteret og produktorienteret med såvel mundtlig som skriftlig kommunikation.

“Grammatik, tekstanalyse og fremmedsprogstilegnelse inddrages i relevant omfang og under hensyntagen til den faglige progression.”

Viden om fremmedsprogstilegnelse og grammatik inddrages, efterhånden som der opstår behov herfor, og undervisningen heri afstemmes efter elevernes sproglige niveau. Der fokuseres på sproglig opmærksomhed og bevidstgørelse i grammatikundervisningen, således at induktiv, inputorienteret grammatikundervisning prioriteres højt, og endelig arbejdes der med sproget ud fra et anvendelsesmæssigt perspektiv og med stadig progression: fra sproglige øer, dvs. uanalyserede udtryk og sætninger, hvis grammatik ikke forklares nærmere, fx *“il y a, je m'appelle, c'est, je voudrais”*, til større og større forståelse for strukturen med hensyn til ord- og sætningsdannelse.

Det er vigtigt i hele forløbet at være opmærksom på at inddrage såvel mundtlige som skriftlige grammatiske øvelser. Grammatikundervisningen fortsættes og udvikles i forbindelse med emnelæsningen,

og den strækker sig over hele forløbet. Grammatikundervisningen integreres i den daglige undervisning, således at eleverne oplever fagets discipliner som en helhed.

I arbejdet med tekster lægges der vægt på en bevidst progression fra referat til analyse, fortolkning og perspektivering. Det er vigtigt at understrege, at den læserorienterede litteraturlæsning, i modsætning til mestertolkningen, er særlig velegnet til fremmedsprogsundervisning. Den læserorienterede litteraturlæsning giver eleverne en langt mere aktiv rolle, hvilket tvinger dem til at bruge sproget. Målet er ikke en systematisk, litterær analyse, men at eleverne læser og forholder sig kvalificeret til franske og frankofone tekster, og at de kan foretage en perspektivering af det læste i overensstemmelse med de faglige mål.

“Eleverne trænes i at anvende fagets hjælpemidler hensigtsmæssigt.”

Eleverne skal kunne anvende en tosproget ordbog, kende dens forkortelser samt overskue længere opslag. Desuden skal de kunne benytte en etsproget ordbog fx til kontrolopslag. De skal kunne anvende en fransk grammatik, så de kan slå op i den og forstå dens terminologi og eksempler.

Eleverne skal i den daglige undervisning trænes i at kunne anvende enten fysiske eller elektroniske ordbøger. De skal have forståelse for ordklasser, kende forkortelser samt overskue længere opslag. I elektroniske ordbøger med tilknyttet udtale af opslagsordene er det relevant også at præsentere eleverne for den ressource. Eleverne skal også kunne anvende en fransk grammatik forstå dens terminologi og eksempler. Verbebjere såsom oversigter og skemaer med verbalbøjninger og verbaltider kan ligeledes være et nyttigt redskab i både den daglige undervisning og i prøvesituationer. Brugen af verbebjere skal hjælpe eleven til en automatisering af verbalbøjninger og ikke blive et redskab, der er nødvendigt for mundtlig eller skriftlig kommunikation.

“Undervisningen foregår i størst muligt omfang på fransk.”

Der vil dog være områder, hvor det ikke er hensigtsmæssigt, at undervisningen foregår på fransk. Dette gælder fx grammatikundervisning.

Interkulturel kommunikativ kompetence

I fransk på gymnasialt niveau kan interkulturel kommunikativ kompetence i praksis omsættes til en undervisning, der fokuserer på at give eleverne mulighed for at blive kompetente på følgende områder:

- færdigheder i og viden om, hvordan man begår sig i de sproglige rum, man dagligt befinder sig i
- redskaber, fx høflighedsformer, til at kunne indgå i kendte og ukendte sproglige rum, fx ved skolerejser i udlandet, hvor man indkvarteres hos en værtsfamilie med respekt for og ønske om forståelse for gensidig udveksling af synspunkter og meninger
- evne til at se sig selv gennem den andens øjne, altså at man indgår i en fordomsfri dialog med andre
- beherskelse af et passende ordforråd på fremmedsproget, kendskab til sprogets syntaktiske/grammatiske grundstrukturer og besiddelse af pragmatisk og diskursiv kompetence
- deltagelse i dialoger med henblik på at opnå et nærmere og indgående kendskab til andres tanker, vaner og forestillinger.

Det interkulturelle element udpeges og italesættes, hvor det falder naturligt. Gennem fx tekstlæsning trænes elevernes blik for store og små kulturelle ligheder og forskelle. Eleverne skal erfare, at der ikke findes én homogen fransk kultur, men at den tværtimod er polyfon og præget af selvmodsigelser, subkulturer og med kulturel variation i forskellige grupper og kontekster. Det ligger lige for at bruge tekster fra de mange fransksprogede områder, og mange tekster til franskundervisningen lægger op til emner som fx *Les jeunes entre deux cultures*. Under tekstarbejdet kobles tekstanalyseredskaberne med et komparativt element, hvor dette giver mening: *description, comparaison, réflexion*. Hvad genkender vi? Hvad er anderledes? Hvad kan det bero på?

Derudover kan interkulturelle kommunikative aktiviteter med fordel omfatte rollespil, samtale, studieture, video- og chatseancer samt besøg af fransktalende.

[Der henvises til supplerende materiale og artikler om IKK og globale kompetencer på EMU, FIP-materiale 2021 og 2022.](#)

3.2 Arbejdsformer

Eleverne på fortsættelniveau er trænet i at lytte til, tale, læse og skrive fransk. De har et vist kendskab til almenkulturelle forhold i Frankrig og i et eller flere andre fransksprogede områder, og de har erfaring med at forholde sig til tekster og andre forlæg på et refererende og frit diskuterende plan. Det er af stor betydning, at læreren respekterer eleverne som fortsættere med visse færdigheder og anerkender deres kompetence med hensyn til fx talefærdighed, således at elevernes lyst til at give sig i kast med faget bevares. Kravene til tekstlæsning øges gradvist og med en langsom progression, der tager udgangspunkt i og styrker de færdigheder, eleverne har tilegnet sig i grundskolen, udbygges elevernes læsekompetencer. Den præcise oversættelse fra fransk til dansk holdes på et minimalt niveau, og tekstforståelsen sikres ad anden vej.

Træning i mundtlig udtryksfærdighed tilrettelægges på en sådan måde, at elevernes sammenhængende sprogbrug, selvstændighed og sproglige præcision udvikles.

Det er en forudsætning for undervisningen, at læreren kender til franskundervisningen i grundskolen, således at fortsætterundervisningen såvel mht. arbejdsformer som mht. niveau i den første tid indrettes nøje efter elevernes fagligt-didaktiske baggrund.

Efter en kort introduktionsfase organiseres arbejdet med tekstlæsningen hovedsageligt i 6-8 emner, og de faglige mål integreres i dette arbejde.

”Emnerne organiseres med udgangspunkt i en eller flere kernetekster samt flere supplerende tekster. Forskellige genrer og teksttyper indgår i alle emner.”

Et emne kan altså ikke bestå af én tekst alene, da de faglige mål så ikke vil kunne opfyldes. Til gengæld kan en tekst indgå i flere emner. Således skal det ideelle emne:

- inddrage såvel tekst som lyd og billede
- omfatte tekster fra flere genrer
- medtænke historiske, kulturelle og samfundsmæssige forhold
- kunne lægge op til samspil med andre fag
- inddrage såvel skriftlighed som mundtlighed
- tage højde for, at både samtale- og præsentationskompetencen udvikles
- planlægges, så arbejdsformerne varieres
- indtænkes i en eksamenssammenhæng.

Arbejdet med lyd og billede inddrages tidligt og så tit som muligt, bl.a. for at kunne træne eleverne på eksamensformen.

Arbejdsformerne varieres, således at der veksles mellem høj og lav styring. Den høje styring vil oftest være mest hensigtsmæssig i begyndelsen, hvorimod eleverne i den sidste halvdel af forløbet skal beherske mere selvstændige og studierelevante arbejdsformer.

Arbejdet med de fem kommunikative færdigheder lytteforståelse, samtalefærdighed, læseforståelse, mundtlig redegørelse og skrivefærdighed er centralt i undervisningen.

”Der indgår arbejdsformer og opgavetyper, som udvikler elevernes innovative evner.”

Innovative kompetencer

For at udvikle elevernes innovative evner er det vigtigt, at eleverne bliver bevidste om, at det at arbejde innovativt medfører at skabe noget, som har værdi for andre – hvilket kan forstås som helt ny viden, forbedring af eksisterende viden eller noget, som skaber værdi og er nyt i konteksten fx inden for det enkelte hold. Det vil oftest være de sidste former for værdiskabelse, som gør sig gældende, når der arbejdes med elevernes innovative evner i fransk.

Det innovative arbejde kan både foregå inden for faget eller i samarbejde med andre fag. Der kan fx arbejdes med at udvikle undervisningsmateriale til egen klasse, til andre klasser og til andre klassetrin både på og uden for skolen. Eleverne kan udvikle materiale og praktiske øvelser, spil, quizzer og skattejagter til at undervise i eller samle op på grammatiske eller tematiske emner til gavn for andre.

Eleverne kan udvikle projekter og produkter, hvor de kan forbedre en given praksis eller metode i Danmark, idet de bruger deres viden fra en fransk eller frankofon kontekst eller anvender deres viden fra Danmark og overfører den til en fransk eller frankofon kontekst.

- Et eksempel kunne være at udarbejde informationsmateriale til unge franskmænd eller unge danskere om ”takt og tone” i henholdsvis Danmark, Frankrig eller et andet frankofont land med fokus på social kodeks, omgangsformer, døgnrytme, etc., eller udforme en besøgsguide til fx et land, en by, et kvarter, en seværdighed eller en skole.
- Et andet eksempel kunne være at planlægge og afholde en fest eller en middag med fx invitationer, underholdning, taler, identitets- og talekort til deltagerne.
- Et tredje eksempel kunne være at kuratere en udstilling og planlægge en fernisering med fx værker af danske, franske og frankofone kunstnere med blik for fx fælles strømninger, ligheder og forskelle.

Man kan også have for øje, at blot det at skabe sprog og kommunikation på fransk kræver innovative kompetencer, idet sproget er dynamisk og tvinger sprogbrugeren til at tænke kreativt med sproget og de sproglige strukturer for at for kommunikationen til at lykkes.

Der henvises til supplerende materiale om innovative kompetencer på EMU, FIP-materiale 2021. **FIP | emu danmarks læringsportal**

I undervisningen tilstræbes en tilpas vekselvirkning mellem det analoge og det digitale. It og digitale medier og værktøjer, herunder kunstig intelligens, benyttes hvor det skønnes hensigtsmæssigt ift. elevernes læringsproces og digitale dannelse. I anvendelsen af it styrkes elevernes evne til at søge, udvælge og formidle relevant fagligt materiale samt til at forholde sig kritisk til de muligheder og begrænsninger, som digitale værktøjer, og produkter frembragt ved hjælp heraf, giver.

3.2.1 Det skriftlige arbejde

Arbejdet med den skriftlige dimension skal både fungere som støtte til undervisningen generelt, til de kommunikative færdigheder og som selvstændig disciplin, således at eleverne lærer at udtrykke sig om en given problemstilling på et klart og nogenlunde flydende fransk.

Det er en god ide, at de skriftlige opgaver i vid udstrækning har tilknytning til emnelæsningen, både hvad angår ordforrådet, det grammatiske og det indholdsmæssige aspekt.

Der anvendes forskellige opgavetyper, feedback- og arbejdsformer. Ud over at være en øvelse i at skrive fransk kan skriftlige opgaver således både fungere som igangsættende til behandlingen af et emne og som en afrunding af et emnelæsningsarbejde, som eleverne kan bruge som baggrund for deres repetition af emnet i forbindelse med eksamen. Eleverne trænes gennem det skriftlige arbejde til at kunne skrive i forskellige genrer og være bevidst om disses sproglige karakteristika, herunder afsender- og modtagerforhold.

Det er vigtigt at arbejde bevidst med progression. I begyndelsen kan det skriftlige arbejde bestå af mindre skriftlige produktioner såsom små postkort, mails, beskeder eller korte resuméer over læseteksterens indhold. Det skriftlige arbejde understøtter dermed både elevernes ordforråd og deres forståelse af sætningsopbygning. Senere udvides med grammatiske øvelser af forskellig art, små oversættelser, længere resuméer, billedbeskrivelser og forskellige kreative øvelser. Hvis den tekst, eleverne læser, egner sig til det, kan man lade eleverne digte videre på historien, digte slutningen på historien eller lave en parallel historie. Det skriftlige arbejde skal endvidere pege mod de krav, der stilles til den skriftlige eksamen.

Den frie skriftlige udtryksfærdighed bygges således gradvist op. For at undgå for mange og unødige fejl kan man understrege over for eleverne, at de til at begynde med skal udtrykke sig udelukkende i hovedsætninger. Senere bygges op med korte ledsætninger, og eleverne skal vejledes i ikke at skrive lange, komplicerede perioder og i at undgå sætningskløvnings og -knuder. Det er derfor vigtigt at lære eleverne at forenkle typisk danske vendinger som "det, jeg mener, er, at" til "Jeg mener, at" og "det var en rød bil, jeg troede, han ville have" til "jeg troede, at han ville have en rød bil."

Det er god praksis, at arbejdet med den skriftlige kommunikation veksler mellem en procesorienteret og en produktorienteret tilgang. Hovedprincippet i processkrivning er, at eleverne skriver en tekst igen flere gange og for hver gang udvider og forbedrer den, indholdsmæssigt såvel som sprogligt. Det er en god ide, at dette arbejde hovedsageligt foregår i undervisningstiden, så læreren kan fungere som vejleder og give fremadrettet feedback. Eleverne kan også fungere som vejledere for hinanden og på denne måde udvikle deres sproglige bevidsthed. De lærer at bedømme og forbedre andres og egne udkast, lytte til kritik og indarbejde brugbare forslag i egne udkast.

Det er vigtigt for eleverne at bruge tid på en grundig gennemgang af de besvarelser, læreren har rettet. For at eleverne kan få udbytte af rettearbejdet, er det væsentligt, at de selv deltager aktivt i det. I almindelighed er det en god ide, at læreren derfor ikke skriver den rigtige løsning på elevens besvarelse, men henviser til paragraffer og grammatik eller rettenøgle. Desuden kan man med fordel skifte mellem

forskellige former for rettestrategier – fra den fuldstændigt gennemrettede version med henvisninger over fokuseret retning til minimal-marking-versionen, hvor læreren kun med streger har antydnet, at "her er noget galt".

3.3 It

It og elektroniske medier inddrages løbende som et naturligt og integreret didaktisk og pædagogisk læringsredskab. Anvendelsen heraf bidrager blandt andet til variation, aktualitet og færdighedstræning og understøtter læringsprocessen hos den enkelte elev.

Et bredt udbud af medier, både tekstbaserede og ikke-tekstbaserede, anvendes i undervisningen for at sikre, at eleverne oplever sproget i autentiske sammenhænge og for samtidig at formidle et aktuelt og opdateret billede af de fransksprogede områder. Arbejdet med elektroniske medier i sådanne sammenhænge er således også et sprogligt arbejde, hvor eleverne skal lære at anvende relevante læse- og lyttestrategier.

Elektronisk kommunikation anvendes til at styrke elevernes mundtlige såvel som skriftlige sprogfærdighed og hybrider midt i mellem. Synkron (fx chat, videosamtale) og asynkron kommunikation (fx e-mail, diskussionsfora, konferenceindlæg, podcasts) kan anvendes til autentisk kommunikation med klasser fra såvel andre danske gymnasier som med klasser fra andre lande, hvor der undervises i fransk. Chat ligger meget tæt op ad den mundtlige kommunikation, samtidig med at det sproglige udtryk fastholdes på skrift. På internettets søgemaskiner kan man desuden søge på ords frekvens og på faste vendinger, fx med præpositioner eller infinitivmærker (hedder det *continuer à* eller *continuer de?*).

Korrektionsfaciliteterne i tekstbehandlingsprogrammer er velegnede til fx processkrivning og individuelle skriftlige opgaver. Eleverne har mulighed for at rette, skrive til og forbedre, og læreren har mulighed for gennem elektronisk retning at give individuel vejledende respons. Eventuelt kan eleverne gemme og samle deres skriftlige noter, skitser og arbejder i elektroniske mapper. Dermed får de nemmere overblik over egen læreproces og kan bidrage til at opstille delmål ud fra egne behov. Når internettet bruges til informationssøgning, skal man sikre sig, at eleverne kan anvende relevante søgeteknikker og kildekritisk analyse. Da søgninger ofte resulterer i større tekstmateriale får eleverne også her stor gavn af at kunne anvende forskellige læsestrategier. Til arbejdet med ordforråd og grammatik anbefales både netbaserede interaktive øvelser og træningsprogrammer. Øvelser med grundig og vejledende feedback har størst læringseffekt, og det er en god ide, at de prioriteres frem for traditionelle indsætningsøvelser uden for kontekst.

En større sproglig bevidsthed kan opnås ved, at eleverne selv udformer interaktive, grammatiske øvelser med vejledende grammatisk feedback. Programmer til brug for udformning af sådanne øvelser findes gratis på internettet.

Oversættelsesprogrammer introduceres for eleverne, således at de får en forståelse af programmernes muligheder i almindelighed og af deres begrænsninger i særdeleshed, jf. afsnit 3.1.

3.4 Samspil med andre fag

Fransk kan naturligt indgå i samspil med en række andre fag. Når faget er med i en studieretning, indgår faget i samspil med fx samfundsvidenskabelige og naturvidenskabelige hovedområder og med de øvrige sproglig-humanistiske fag. Det er vigtigt at understrege, at samarbejdet fagene imellem sker på et ligeværdigt grundlag, og at hvert fag bidrager med de vinkler og metoder, der er kendetegnende for faget. Det er i dette samspil vigtigt, at faget fransk bidrager til en globaliseret opfattelse af de studerede emner gennem elevernes kernefaglige viden om fransktalende landes kultur og samfundsforhold. I de tilfælde, hvor det er praktisk muligt, kan fransk som valgfag desuden bidrage til et emne inden for studieretningen. Det er ligeledes vigtigt at betone, at der i samspillet med de andre fag fortsat skal arbejdes videre med de generelle kompetencer og med fagets kerneområder, samt at progressionen skal medtænkes i emneforløbene.

Teksterne tilpasses det niveau, eleven er på sprogligt. Det er vigtigt, at teksterne på fransk ikke er for svære, så den faglige udfordring i forbindelse med samspillet med andre fag ikke erstattes af frustrationer over manglende forståelse af materialet. Der kan være brug for i en vis udstrækning at bruge tekster på dansk eller evt. engelsk. Hvis der inddrages svære tekster på fransk, kan læreren evt. lave et resumé på et letforståeligt fransk eller på dansk, så eleven opnår forståelse for og indsigt i de sammenhænge, der kan etableres på tværs af de forskellige fag, der indgår i samarbejdet.

3.4.1 Grundforløbet

Undervisningen i 2. fremmedsprog er ikke nødvendigvis en del af grundforløbet. Det er op til hver enkelt institution at bestemme, hvorvidt fransk skal indgå.

Fransk er forpligtet til at planlægge samt integrere undervisningen i almen sprogforståelse, jf. læreplanen for almen sprogforståelse afsnit 3.1. I almen sprogforståelse skal sprogene samarbejde om det kernestof, der er fælles for alle gymnasiets sprogfag, og styrke elevernes teoretiske sprogforståelse, samspillet mellem sprogene og studiekompetencen. Fælles brug af grammatiske begreber sprogfagene imellem styrker samspillet og vil oftest give eleverne bedre forståelse af de grammatiske emner. Almen sprogforståelse kan også fungere som en introduktion af faget fransk for kommende elever på såvel studieretninger som ved valg af valgfag.

3.4.2 Studieretningsforløbet

Fransk kan indgå i studieretningerne. Samspillet mellem fagene i studieretningerne skal give mulighed for faglig fordybelse og styrkelse af fagligheden. Fransk indgår med sine arbejdsformer og metoder i et emnearbejde med andre fag, hvor der dels arbejdes videre med de generelle kompetencer, dels med fagets kerneområder. Kravene til emneforløbene er, at de viser progression med hensyn til deres længde, indhold, problemstillinger, produktkrav m.v.

Arbejdet med emnerne er et ligeværdigt samarbejde, hvor de deltagende fag belyser et emne fra hver sin vinkel med fagenes metoder. Syntesen og forståelsen på tværs af fagene er en proces, eleven hjælpes på vej til i arbejdet, men der er ikke et på forhånd givet facit. Fremlæggelsen af emnet kan eksempelvis foregå som et mundtligt klasseoplæg på baggrund af en præsentation, en synopsis, en rapport eller på helt anden vis.

3.4.3 Studieretningsprojektet

Studieretningsprojektet følger anvisningerne fra læreplanen for studieretningsprojektet. Det franskfaglige indhold er defineret i læreplanen for studieretningsprojektet på den måde, at bedømmelsen skal ske i forhold til de relevante faglige mål for hvert af de fag, der indgår, dvs. hvert fag skal kunne se sig selv i opgaven. Opgaveformuleringen udformes på en måde, der muliggør dette, og således at eleven tvinges til at behandle tekstmaterialet i opgaven.

Når fransk indgår i et studieretningsprojekt, skal der anvendes fransksproget kildemateriale, jf. læreplanen for studieretningsprojektet afsnit 4.2.3: "Ved studieretningsprojekter, hvori et eller flere fremmedsprog indgår, skal en del af det anvendte materiale være på de(t) fremmede sprog." De fransksprogede kilder skal have et omfang og en tyngde i opgaven, der muliggør en evaluering i forhold til de franskfaglige mål. Kilderne kan være fiktive tekster, fx film eller romanuddrag, der belyser en bestemt problemstilling, eller det kan være ikke-fiktive-tekster, der giver mulighed for sagprosa-relateret tekstarbejde. Hvis film anvendes uden drejebog, citeres der direkte fra filmen (transskribering).

Der citeres relevant fra de fransksprogede kilder, og citaterne skrives på fransk. Citaterne kommenteres og anvendes hensigtsmæssigt i besvarelsen. Citaterne skal ikke oversættes til dansk.

I arbejdet med kernestoffet er eleven blandt andet blevet introduceret til, hvordan man

- a) analyserer og fortolker forskellige teksttyper,
- b) anvender det erhvervede kendskab til fransksproget kultur, litteratur, historie og samfundsforhold,
- c) perspektiverer viden om kultur- og samfundsforhold i frankofone lande til andre kultur- og samfundsforhold.

Fransk i et studieretningsprojekt vil således ofte have en analyse og fortolkning af et fyldigt, fransksproget tekstmateriale som projektets hovedfokus. Dette materiale indeholder fx temaer, der kan belyses af samarbejdsfaget, og dermed kvalificeres grundlaget for analysen og fortolkningen. Uanset tyngden af franskfaget i studieretningsprojektet skal faglige mål være i spil – fx tekstanalyse og/eller undersøgelse af formidlingsformen (fx virkemidler, argumentationsmåde, forholdet mellem form og indhold), og en passende del af materialet skal være fransksproget.

Hvis en elev fx bliver bedt om at bedømme en bestemt begivenheds historiske betydning, skal eleven også dokumentere dette ved at redegøre for, hvordan den historiske begivenhed belyses i et fransksproget tekstmateriale.

Konkrete eksempler på formuleringer til studieretningsopgaver og -projekter kan findes dels på fransksiderne, dels på de tværfaglige sider på EMU. Se desuden på EMU [Supplerende stof til SRP i fransk](#) [Fra fagkonsulenten | emu danmarks læringsportal](#)

4 Evaluering

4.1 Løbende evaluering

”Gennem individuel vejledning og brug af test, screening og selvevaluering får eleverne undervejs i det samlede forløb en klar opfattelse af niveauet for og udviklingen i det faglige standpunkt. Der inddrages aktiviteter, som stimulerer den individuelle og fælles refleksion over udbyttet af undervisningen. Elevernes mundtlige og skriftlige kompetencer samt deres viden, kundskaber og færdigheder i relation til kulturelle, historiske og samfundsmæssige forhold evalueres løbende. Grundlaget for evalueringen skal være de faglige mål.”

”Evalueringen skal følges af klare anvisninger på, hvordan eleverne kan forbedre sig.”

Der skal foregå en løbende evaluering og selvevaluering af elevernes mundtlige og skriftlige færdigheder.

Evalueringen skal være fremadrettet. Det betyder, at der skal gives forslag til, hvordan den enkelte elev gradvist bliver i stand til at udvikle sine faglige kompetencer og dermed opfylde de faglige mål. Ved tilrettelæggelsen af screeninger eller test er det god praksis at fokusere på de fem kommunikative færdigheder: lytteforståelse, samtalefærdighed, læseforståelse, mundtlig redegørelse og skrivefærdighed, der alle evalueres undervejs i forløbet. Når det er relevant, evalueres elevernes interkulturelle kommunikative kompetence.

Fokus i den fremadrettede evaluering forskydes fra systematisk fejlfinding til diagnosticering af særlige indsatsområder hos den enkelte elev, således at eleven ikke skal koncentrere sig om alt på én gang, men lære i små overskuelige bidder.

I forbindelse med både mundtlig og skriftlig udtryksfærdighed kan læreren give differentieret feedback, således at nogle elever får kommentarer til alle fejl, mens andre får respons efter forskelligt fokus: possessive pronominer, kongruens etc. Det er vigtigt at påpege fremskridt inden for de valgte fokusområder og at give positiv kritik der, hvor eleven klarer de sproglige og indholdsmæssige udfordringer. Det anbefales at inddrage eleverne aktivt i feedbackprocessen, fx gennem peer to peer feedback.

4.2 Prøveformer

Der afholdes en mundtlig prøve.

Regler vedrørende eksaminandernes brug af internettet for at tilgå tilladte hjælpemidler ved prøven fremgår af § 6 i ”Bekendtgørelse om visse regler om prøver og eksamen i de gymnasiale uddannelser”. I [vejledningen](#) til denne bekendtgørelse er der givet eksempler på, hvilke hjælpemidler der må, og hvilke der ikke må tilgås via internettet.

Dog vil det være tilladt for eksaminander at bruge digitale undervisningsmidler og hjælpemidler som fx online ordbøger eller e- og i-bøger, der på institutionens foranledning er blevet anvendt i undervisningen, og som fremgår af undervisningsbeskrivelsen og ikke kan bevares lokalt, dvs. ikke kan opbevares på eksaminandens egen computer. Det er ikke tilladt at benytte netadgangen til at tilgå interaktive programmer (fx *Google Translate*, interaktive verbebjørere og leksika).

Der er således ikke eksaminanden, men skolen, der inden for de givne rammer beslutter, hvilket undervisningsmateriale der ved den givne prøve er netadgang til, og dette materiale skal fremgå af undervisningsbeskrivelsen.

4.2.1 Mundtlig prøve

”Mundtlig prøve med eksaminationstid på ca. 30 minutter. Der gives 60 minutters forberedelsestid”.

"1) Præsentation på fransk af et ukendt, ubearbejdet fransksproget tekst med et omfang på ca. en normalside. Teksten forsynes med en introduktion og en kort instruks på fransk, der angiver, hvordan eksaminanden skal arbejde med teksten. Teksten glosseres under hensyntagen til niveau og sværhedsgrad."

Således kan specielt vanskelige gloser glosseres. Med specielt vanskelige gloser menes gloser, som enten ikke kan slås op eller er meget svære at finde i ordbogen samt ord eller ordkæder, der har en særlig betydning i den konkrete tekstsammenhæng, de indgår i. Vanskelige verbalformer kan ligeledes glosseres ligesom realia, der er vigtig for at forstå teksten. På samme måde som der opgives gloser til de skriftlige eksamensopgaver, opgives der også gloser til eksamensteksterne: Dvs. glosering for at skabe tekstforståelse hos eleven.

Eksamenstekster til mundtlig prøve er af en kvalitet, der lever op til vor tids digitale muligheder og standard: dvs. tydelige renskrevne læsevenlige og læsbare ikke-håndskrevne tekstformater.

Teksten skal have tilknytning til et af de studerede emner. Det studerede emne inddrages i præsentationen, som efterfølges af en uddybende perspektiverende samtale på fransk. De emner, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen dække de faglige mål og kernestoffet. "

"2) Samtale på fransk med udgangspunkt i et ukendt billede om almene emner."

Rækkefølgen er fakultativ.

"Prøvematerialet må anvendes højst tre gange på samme hold."

"En normalside er for prosa 2400 enheder (antal anslag inklusive mellemrum), for lyrik 30 verslinjer og for afspillet tekst ca. tre minutter."

Ad 1) Præsentation på fransk af det ukendte tekstmateriale på ca. en normalside og samtale på fransk på grundlag heraf. Tekstmaterialet skal have tilknytning til et af de studerede emner. Det ukendte tekstmateriale forsynes med kilde, forfatter, udgivelsesår og linjetæller, og det angives hvilket emne, materialet har tilknytning til. Introduktion medtæller i normalsideoptællingen. Instruks, gloser, kilde, og forfatter er eksklusive og medtæller ikke i normalsideoptællingen.

De emner, der indgår som grundlag for prøven, skal tilsammen dække de faglige mål og kernestoffet. Et for begrænset antal emner vil således ikke være et tilstrækkeligt grundlag for at kunne afprøve fagets og niveauets faglige mål og kernestof. Eleverne skal på forhånd vide, hvilke emner, der indgår som grundlag for prøven. Det er en god idé, at læreren i et afsluttende repetitionsforløb inddrager eleverne i denne proces.

Det fremgår af eksamensbekendtgørelsen, at læreren ved afslutningen af et skoleår skal udarbejde en undervisningsbeskrivelse, som sikrer et entydigt eksaminationsgrundlag og detaljerer, over for bl.a. censor, hvilke undervisningsforløb, der har været gennemført. Undervisningsbeskrivelsen redegør for undervisningsforløb og benyttet undervisningsmateriale. Hvert emne forsynes med en titel og en kort beskrivelse af fokuspunkter, så censor kan orientere sig i, hvad der har været fokus på i undervisningen. Omfanget af fagligt stof anføres i beskrivelsen af den gennemførte undervisning (undervisningsbeskrivelsen), der færdigredigeres ved afslutningen af undervisningen i det enkelte fag. Omfanget angives normalt med en sådan detaljeringsgrad, så det af undervisningsbeskrivelsen fremgår, hvorledes det faglige stof har været vægtet i undervisningsforløbet. Dette kan fx ske ved at angive et skønsmæssigt sidetal eller en procentvis fordeling af stoffet.

I sin præsentation skal eksaminanden behandle teksten som angivet i instruksen. Teksten forsynes med 2-3 instrukser på fransk på forskellige taksonomiske niveauer. Instrukserne berører den konkrete tekst.

Eksempler:

- *Fais un résumé du texte.*
- *Présente les deux personnages du texte.*
- *Décris l'endroit où se passe l'histoire.*
- *Quelle est la relation entre les personnages x et x ?*
- *Dans le texte, quels sont les éléments du conte de fée typiques ?*
- *Explique « [citat fra teksten] ».*
- *Commente cette phrase/ce que dit x*
- *Quel est le conflit dans le texte ?*
- *Explique la fin du texte.*

Under præsentationen skal eksaminanden inddrage det studerede emne, som tekstmaterialet knytter sig til. I den efterfølgende samtale mellem eksaminand og eksaminator uddybes eksaminandens forståelse af tekstmaterialet og af dets relation til det studerede emne. Under præsentationen kan eksaminanden benytte egne noter (forberedt hjemme eller noteret i forberedelsestiden), elektronisk præsentation eller lignende, men oplæsning kan ikke i sig selv tælle positivt i bedømmelsen. Under selve eksaminationen er der ikke tid til at konsultere noter, slå ord eller realia op, men eksaminanden kan eksempelvis støtte sig til kortere gloselister eller mindmaps, ligesom eksaminanden kort kan citere fra nogle medbragte værker for at underbygge væsentlige pointer i sin perspektivering til det læste emne.

Det er vigtigt, at teksterne er på samme niveau, således at nogle elever ikke stilles bedre end andre. Lettere tekster (fx fra glosserede lærebøger) kan have meget få glosser og sværere tekster (fx artikel fra internettet) flere glosser. Teksterne skal glosseres i en sådan grad, at det vil tage den samme elev lige lang tid at læse alle teksterne.

Det ukendte tekstmateriale kan ikke stamme fra et værk, hvorfra der er læst uddrag i undervisningen, men det kan fx godt være et uddrag af en anden tekst af samme forfatter. Tekster fra antologier opfattes som selvstændige afsluttede tekster. Eventuelt billedmateriale indregnes ikke i tekstmaterialets omfang og indgår ikke som en del af instruksen.

Der henvises til infovideo om eksamenstekster på EMU.

Præsentationen varer 5-7 minutter, og inkl. den efterfølgende samtale varer denne del af prøven ca. 15 minutter.

Ad 2) Samtale på fransk med udgangspunkt i ukendt billedmateriale. Det vigtige her er den spontane samtale, interaktionen mellem eksaminator, censor og eksaminand. Eksaminanden skal naturligvis demonstrere en forståelse af, hvad billedet forestiller eller udtrykker, men det drejer sig ikke om en egentlig billedanalyse. Samtidig er det vigtigt at understrege, at eksaminanden i samtalen skal demonstrere, at han/hun kan bevæge sig sprogligt spontant på flere niveauer (fx fra "on voit que" til "on comprend que"), og det vil være i denne sammenhæng, at eksaminanden får brug for at inddrage viden om kulturelle, samfundsmæssige, historiske og/eller almenmenneskelige forhold. En billedbeskrivelse i sig selv er altså ikke tilstrækkeligt. De billeder, der vælges som prøvemateriale, må ikke relatere sig åbenlyst til de studerede emner, og det må heller ikke være et materiale, der lægger op til beretning eller fortælling, fx tegneseriestriber. Det er vigtigt, at det bliver en samtale og ikke et forhør, og denne del af prøven skal vurderes på det grundlag. En forudsætning for, at samtalen glider, er bl.a. eksaminandens ordforråd og sproglige beredskab generelt, men det vil ikke kunne kræves, at der optræder et bestemt antal gambitter og en bestemt slags kommunikationsstrategi. Der kan på billedmaterialet være en kort titel på fransk, fx i forbindelse med et billede fra en avis.

Denne del af prøven varer ca. 10 minutter.

Vejledende tidsforbrug til mundtlig prøve:

Tekst

Fremlæggelse: 5-7 minutter

Fremlæggelse + samtale: ca. 15 minutter

Billede

Samtale om **billede**: ca. 10 minutter

I alt: ca. 25 minutter

Prøvematerialet vælges af læreren og sendes til godkendelse hos censor normalt senest 5 hverdage inden prøven. Eksamensspørgsmålene fordeles ved lodtrækning blandt eksaminanderne. Hver eksaminand skal kunne vælge mellem mindst fire spørgsmål. Det anbefales at lade eleverne trække ad to omgange. Dvs. først tekstmateriale og dernæst billedmateriale eller omvendt. Ved trækningen af spørgsmål skal eksaminator samt enten censor eller institutionens leder være til stede.

Det ukendte tekstmateriale og noter efterlades i lokalet ved eksaminationens ophør.

4.3 Bedømmelseskriterier

”Bedømmelsen er en vurdering af, i hvilken grad eksaminandens præstation opfylder de faglige mål, som de er angivet i pkt. 2.1.”

”Ved den mundtlige prøve lægges der vægt på, at eksaminanden på fransk kan præsentere og perspektivere det ukendte tekstmateriale og inddrage relevante elementer af fransk og frankofon kultur, litteratur, historie og samfund fra det studerede emne. Endvidere lægges der vægt på samtalefærdighed og tekstforståelse. Sammenhængende sprogbrug er vigtigere end korrekthed i detaljen. Der gives én karakter ud fra en helhedsvurdering.”

4.3.1 Oversigt over karakterskalaen

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Fremragende	Karakteren 12 gives for den fremragende præstation, der demonstrerer udtømmende opfyldelse af fagets mål, med ingen eller få uvæsentlige mangler.
7	God	Karakteren 7 gives for den gode præstation, der demonstrerer opfyldelse af fagets mål, med en del mangler.
02	Tilstrækkelig	Karakteren 02 gives for den tilstrækkelige præstation, der demonstrerer den minimalt acceptable grad af opfyldelse af fagets mål.

4.3.2 Eksempel på karakterbeskrivelse for den mundtlige prøve

Nedenfor præsenteres beskrivelser af udvalgte karakterer for den mundtlige prøve. Disse karakterbeskrivelser har alene vejledende karakter. Bedømmelserne af de konkrete præstationer skal stadig ske på baggrund af

- de faglige mål (læreplanens pkt. 2.1)
- bedømmelseskriterierne (pkt. 4.3)
- et professionelt, fagligt skøn
- en samlet vurdering af præstationen

Karakter	Betegnelse	Beskrivelse
12	Fremragende	Eleven udtrykker sig i sin mundtlige præsentation af tekstmaterialet såvel som i samtale og diskussion i et klart og nogenlunde flydende sprog og med et alment og specifikt ordforråd. Eleven viser sikkerhed i tekstforståelse og i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks med fortrinsvis uvæsentlige fejl. Præsentationen er selvstændig og velstruktureret. Både præsentationen og samtalen viser stor indsigt i tekstmaterialet og det tilknyttede emne, og eleven inddrager stort set alle relevante aspekter og demonstrerer sin interkulturelle kommunikative kompetence i det omfang materialet lægger op til det.
7	Godt	Eleven udtrykker sig i sin mundtlige præsentation af tekstmaterialet såvel som i samtale og diskussion i mindre flydende sprog. Eleven viser rimelig sikkerhed i tekstforståelse og ordforråd og i den relevante idiomatik, morfologi og syntaks, med en del fejl, som dog ikke forstyrrer kommunikationen. Præsentationen er sammenhængende. Både præsentationen og samtalen viser god indsigt i tekstmaterialet og det tilknyttede emne, og eleven inddrager flere relevante aspekter og demonstrerer i nogen grad sin interkulturelle kommunikative kompetence.
02	Tilstrækkeligt	Elevens sprog er gennemgående forståeligt, men mangler præcision, og der er flere alvorlige fejl, hvilket i nogen grad forstyrrer kommunikationen. Præsentationen er noget usammenhængende. Både præsentationen og samtalen viser, at tekstmaterialet i det væsentlige er forstået, og eleven inddrager i tilstrækkeligt omfang relevante aspekter i behandlingen af tekst og emne og demonstrerer i mindre grad sin interkulturelle kommunikative kompetence.

STYRELSEN FOR

**BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET**
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

STYRELSEN FOR